

KIS KALAP

Szerkeszti Forgó bácsi.

A KIS TUDÓS. (Lásd a 232. lapon.)

LXIII. köt. 15. szám. Ára negyedévre 2 kor. Egyes szám ára 24 fil. 1902. október 12-én.
Megjelen minden vasárnap 16 lapon.

A TRANSZVÁLI KIVÁNDORLÓK.

— Regényes rajz a búrok életéből. —

(Számos képpel.)

Irta **Mayne-Reid**. Franziából fordította **Hegedüs Pál**.

(Folytatás.)

Moor Károly akár okkal, akár ok nélkül Katrinka szemeiben nagyon ellenszenves volt. Azt hitte, hogy rossz indulattal van a főnök és családja iránt és magaviselete akkor, midőn Pietről volt szó, még inkább növelte a fiatal leány ellenszenvét a kemény és rideg tekintetű ember iránt. Mikor anyjával egyedül maradt, nem állhatta meg, hogy így ne szóljon:

— Hiszi a mama, hogy Moor Károly megbízható? Én mindig rossz akaratot látok az arcán, valahányszor a főnökről és családjáról beszél.

— Én ilyesmit nem vettem észre, gyermekem, felelé Rynwaldné nyájasan. Ugyan mi oka lehetne a főnök gyűlölésére, aki figyelmesen és jól bánik vele?

— Lajos azt mondta, felelé Katrinka, hogy ha veszedelem fenyegette Van Dorn Pietet, melytől oly szerencsésen szabadult, ennek az oka Moor Károly volt, aki a megsebesült bölényt agyon löhette volna, de nem tette. A mama ismeri Lajost, tudja, hogy nem mondana olyat, amit nem tart igaznak.

— Igen, felelé a jó Rynwaldné, de azt is tudom, hogy a fiatal emberek nagyon hajlandók elhamarkodva mondani ítéletet, amiben több az elfogultság, mint az igazság. Fiam méltányosságában sohasem kételkedem, de hirtelen magáévá tett nézeteire gyakran teszek megjegyzéseket. Ez, gyermekem, neked is szól. Iparkodjál igazságos lenni az oly derék ember iránt, aki atyád, Blom Hans és mások becsülését meg tudta szerezni.

Katrinka anyjának e gyöngéd feddése után elhallgatott, de e pillanattól egyaránt gyűlölte Moor Károlyt és Andrieszt, aki tanuként arra az emberre hivatkozott, akinek jellemében a fiatal leány kételkedett.

Andriesz nem is sejtette mesterkedéseinek sajnálatos eredményeit. A gázlón való átkelés alatt Rynwald család szekere körül settenkedett. Előzékenyen ajánlotta föl szolgálatait Katrinkának, beszélt, kiabált, hadonázott, szóval, minden lében kanál volt.

Mint hogy nem kedvelte: Katrinka a megvetést, melyet Andriesz kaján gyanúsításai benne keltettek, ridegen adta tudomására, ami a fiatal embert végig sértette. Lován boszulta meg magát, de, mint hogy ok nélkül huzott végig rajta ostorával és sarkanytuzta meg, a ló is megharagudott, fölágaskodott, a gázló sikos kövén megcsuszott és lovasát a folyóba röpitette.

Altalános hahota követte ezt a furesa bukást. Míg a ló és gazdája a vízben vergődött és kapadozott, Andriesz tisztán megismerte Katrinka ezüst csengésű kaczagását és hallotta, amint kegyetlenül így szólt:

— Andriesznek az imént igaza volt. Az ily bukfeneczek nagyon mulatságosak... legalább a nézőkre. Ez szent igaz.

Andriesz boszuságát, haragját lehetetlen leírni; azzal sem vigasztalódhatott, ha megtudja vala, hogy Katrinka huga, a szöke Meisztje, a pártját fogta.

— Te nagyon szigorú vagy a szegény fiúval, mondá gunyolódó testvérének. Bal eset következményeiről senki sem állhat jót.

— Még csak nem is mosolyogtam volna, ha nem lett volna igazságtalan Piet iránt, felelé a nénye.

A jó kedv, melyet Andriesznek önkéntelen bukása okozott, nem sokáig tartott. Min-

denki azon
mily pusztita
állatai között

— Nincs
szörnyetegek
Blom Hans

— Nincs,
— És mi
meg?

— Ezt c
A mérég h
szükség.

— Mily l
amit barátja

Mikor az
partjára ér
csapott le e

— *Olifant!*
Elefánt!

amitől a va
leg, sok ag
ígért az ele

De azért
kaffer meg
az okát, a v

let váltotta
Vagy szá
a gázló felé

Valószínű
a múlt héte

A vastag
nyomába lép
a gázlóhoz

akartak kel
A főnök
az eszt és

— Ne áll
emberének.
tek. A pá
állatot és

denki azon gondolkodott, hogy a *csacsók* mily pusztítást vihettek véghez a karaván állatai között.

— Nines valami orvosság ezeknek a szörnyetegeknek a csipése ellen? kérde Blom Hans barátjától, Rynvaldtól.

— Nines, felelé Rynwald.

— És mit gondolsz, sok állatot csiptek meg?

— Ezt csak később fogjuk megtudni. A mérég hatásához bizonyos időre van szükség.

— Mily Isten csapása! dörmögte Blom, amit barátja, Rynwald is ismételt.

Mikor az utolsó állat is a folyó északi partjára ért, a karavánban bombaként esapott le egy ujság:

— *Olifant! Olifant!* kiáltá egy kaffer.

Elefánt! E kiáltásban nem volt semmi, amitől a vadászok megijedtek. Ellenkezőleg, sok agyarat és következőleg hasznat ígért az elefánt-vadászat.

De azért, mikor a lóhalálában futó kaffer meg tudta magyarázni riadalmának az okát, a vadász-terveket általános rémület váltotta föl.

Vagy száz elefántból álló csapat tartott a gázló felé.

Valószínű, hogy azok voltak, melyekkel a múlt héten éjjel találkoztak.

A vastag-bőrűek szokás szerint egymás nyomába lépve közeledtek. Utjuk egyenesen a gázlóhoz vezetett, ahol, úgy látszik, át akartak kelni a folyón.

A főnök leginkább ilyenkor szedte össze az esztét és ritka erélyét.

— Ne álljátok el az utjokat! parancsolá embereinek. A szekerek erre tüstént kitértek. A pásztorok utánuk hajtották az állatokat és a lejtős part szabad volt. Ez

óvatosság nélkül az elefántok, másutt nem birván a folyóhoz közeledni, mindent összezuztak volna.

A békés intézkedésektől kiábrándítva, Piet a főnökhöz lépett és így szólt:

— Oh apám, mily kár, hogy ezt a kedvező alkalmat a puskák ropogtatására elszalasztjuk.

— Ki esküdött meg rá, hogy az elefántok nem főgnak megismerkedni golyóink színével? felelé Van Dorn Jan finoman mosolyogva... Állj ide lesbe Hendrikkel; Rynwald Klaas és a fia e mögé a fa mögé fognak állni; Andriesz és az apja a másik mögé; Moor Károly pedig álljon oda, ahová akar, az ő helyét nem kell kijelölnöm. A többieknek tüstént megmutatom a helyét és mindenkinek ajánlom, hogy addig ne löjjen, míg jelet nem adok.

Ezek után az intézkedések után nyugodtan várták az elefántok megérkezését. A csapat lépésben közeledett; de az elefántok lépése fölér a legtöbb négy-lábu ügetésével.

Van Dorn Jan nem tévedett. A vastag-bőrűek nem csak itatót kerestek, hanem a gázlón is át akartak kelni. Okosságuknál fogva minden tavat, forrást, a folyók minden gázlóját ismerték azon a vidéken, melyen tartózkodtak.

A víz a távolban felcsapódott, mikor a vezér-elefánt óriási lábát a vízbe merítette. Nagy, öreg, hosszú agyaru és a füle csaknem akkora volt, mint a köpönyeg. Hajlékony orrmánya életében utoljára himbálódzott.

— Tüzelj! vezénylé a főnök.

Az első elefánt golyókkal árasztva el, mint a hegyről legördülő szikla-tömeg zuhant a folyóba; mellette öt társa halálosan megsebesült. A többiek rémülten futottak a

fák közé, melyek roppanása, ágaik recsegése menekülésük-közben hallható volt.

— Győztünk! kiáltá a főnök, miután a sebesülteket is agyonlőtték. Ha már oly szerencsétlenek vagyunk, hogy állataink egy részét elveszítjük, legalább lesz min venni másokat.

Midőn a szekerek tovább mentek, rendes terhük több mázsa legfinomabb elefántcsonttal szaporodott, amivel a kivándorlók meg voltak elégedve.

Csupán Moor Károly nem vette ki részét az általános örömből; de szótlanságát anynyira megszokták, hogy nem ütődtek meg rajta. Lehorgasztott fejjel, össze vont szemöldökkel ezt gondolta:

Elefánt-csontjuk van bőven, de szeretném tudni, hogyan fogják szállítani, ha valamennyi ökrük elpusztul... Nem nagy időbe telik és kedves fiam, szegény Lőrincz, a boszu órája ütni fog.

(Folytatása következik.)

LUJZIKA KÖSZÖNTŐJE.

(Képpel a 229. lapon.)

*Anyukának születése napja
Lujzikát még aludni se hagyja.
S a kelő nap első sugaránál
Már a kertben virágok közt járkal.*

*Kis pacsirta vig énekhez látott...
Kis Lujzika válogat virágot.
Kis pacsirta énekének vége...
Kis Lujzika csokrot tart kezébe!*

*Ez már beszéd, aranyos kis lánya!
Szébb csokrot a király sem csinálna.
Ucczu most csak hamarosan véle
Köszönteni anyuka elébe.*

*Köszönteni... menne, hiszen menne,
Hanem baj van. Mi tagadás benne:
Beszéddel jár a köszöntő-féle,
Ez a dolog legnagyobb bibéje.*

*Gondolkozik... »Édes anyuskának
Mi minden jót, szépet is kívánjak?«
Hej, ha nyelve olyan fürgén járna,
Mint ahogy a kis szíve diktálja!*

*Jó Lujzikám sose bántson téged,
Hogy nem tudsz még köszöntő beszédet.
Bokrétádat anyukának vidd el,
Tekints fel rá beszédes szemeddél.*

*Majd meglátod, hogy lesz foganatja:
Kicsi lányát anyja ölbe kapja,
S esőkok, könnyek között szól eképen:
»Te vagy az én drága ékességem.«*

Székely diák.

INNEN-ONNAN.

Magas levegő-utak. Óriási haladást mutat a tudomány minden téren. Csak a léghajó-kérdés nem tud megoldódni. Roppant léghajókat építenek ugyan, de ezeket sem kormányozni nem tudják, sem nagy magasságot nem tudnak velök elérni. E tekintetben nem sokkal vagyunk előbbre, mint ezelőtt száz évvel. Kilenczven-kilencz esztendővel ezelőtt, azaz 1803-ban ugyanis, az angol *Robertson*, öt és fél óra alatt 7400 méter magasságra szállt s száztíz kilométer utat tett meg. 1862-ben *Glacher Coxwell* Londonból 9000 méter magasra szállt föl és 87 kilométert tett meg négy óra alatt. Két év mulva *Gauders* már csak 8750 méternyire tudta vinni és azt tapasztalta, hogy a vasuti vonat zakatolása 6838 méternyire még hallatszik. 1875-ben *Tissandier* Párisból 8600 méternyire szállt föl és 320 kilométert tett meg öt óra alatt. 1895-ben két francia és egy angol tizezer méternyi magasságot értek el. Merész vállalkozásukért azonban nagyon meglakoltak. Kettő életét vesztette a ritka levegőben, a harmadik pedig fél-holtan, elgyengülve érkezett le a földre.

LUJZIKA KÖSZÖNTŐJE. (Lásd a 228. lapon.)

ROSZCSONT FERKE SZÜRETI KALANDJA.

— Elmeséli Ida néni. —

Kedves Forgó bácsi!

HOGY is jutott eszébe kérdezni, miféle szüreti kalandja volt tavaly a Ferke fiúnak? Honnan sejtí, hogy volt? Ki mondta, hol mondta, mikor mondta, hogy mondta? Most úgy kérdezek mint Biri néni ha tűzbe jön.

Hát igaz bizony, hogy volt neki egy kis históriája. Annak pedig az oka Biri néni, senki se más. Azt tette, hogy mikor szüretre meghívta a szőlejébe az egész familiát, Ferkének kijelentette, hogy el ne merészeljen jönni, mert karóval vereti ki a szőlőbül, ha mutatkozik. A szegény gyerekek olyan vörös lett erre a szóra, mint a pipacs. Ugy állt ott, mikor a néni elmondta a dörgős prédikációt, mint ha leforrázták volna. De a mamát is bántotta a néni kegyetlensége. Biri néni észre vette, és szelidebb hangon végezte beszédét.

— Mondom, nem köllesz, mert csak galibát csinálnál! Maradj otthon, akkor küldök majd neked egy-két fürt szőlőt!

— Köszönöm, nem kérek belőle, felelt a gyerek durczásan. Sarkon fordult és ment. A szíve tele volt keserőséggel. Hogy ne?... mikor így megszegyenítették! Ami sok, az sok! Hiszen nem országos, czimeres betyár ő, hogy így pellengérré állítsák az egész rokonság elé!

A jó mama azt mondta neki: ne busuljon. Vesz neki egy kosár szőlőt, akkorát mint egy kád; aztán csaphat otthon szüretet. De Ferke azért csak mérgeződött. Hiszen nem éhes ő a szőlőre. Evett ő már eleget és ehetik majd, ha a kedve tartja; csak hogy bizony más annak az ize, ha az

ember maga szedi le a tőkéről. A fő a szüreti multság, mikor ebédre báránytokányt esznek, meg a fiuk szalonnát piritanak fa-nyáron, saját külön tűz mellett, melyet venyigéből raknak. Aztán dalolnak, mustot isznak, békát eregetnek és sok-sok tréfát csinálnak egész nap. És most ő itthon kuczorogjon, mikor a többi mulat!

Ferke hugocskája, az aranyos, jó Erzsike, maga próbálta: hát ha meglágyíthatná Biri néni szívét. Hiába. A néni nem engedett sem a szép kérdésnek, sem Erzsike hizelgő csókjainak. Keményen megmaradt a mellett, amit már egyszer kimondott.

— Nekem ne beszéljetekek róla! Be ne tegye a lábát az én szőlőmbé az a vásott kölyök! Ahol ő van, ott baj van! Haragszik? Haragudjon! Én is haragban vagyok vele. Majd szüret után kibékülünk. Előbb nem! Vége, punktum!

És csakugyan: más nap reggel Biri néni, mikor kiment a szőlőbe, magával vitte Erzsikét és a kis Dezsőt, Ferkét otthon hagyták. A gyerek úgy tett, mint ha nem is látná, mikor a gyermekek a kocsiba ültek, pedig forrt benne a méreg.

— Azért is ott leszek! dohogta. Most csak azért is, mert úgy tett! Kifogok rajta, akár milyen okos. Van ám eszem nekem is!

Arra nem is gondolhatott Ferke, hogy egyenesen merjen a szőlőbe bemenni és ott szembe szállni a néni haragjával. Tréfálhat valaki az öreg hétfejű sárkánnyal, de Biri nénival ne próbáljon mókázni senki fia e világon! Tudta azt Ferke, hogy ha, mint más vendég, ő is a kis rácsos ajtón át jön be, úgy kiperditi őt a kedves házi-asszony az ő csontos, kemény kezével, hogy egészen hazáig gurul le a hegyről. Persze, belopódhatik más oldalról is. Igen ám... de ha

fölfedezik, n
gyenben is n
pedig ő nem

Hirtelen
hiába, okos f

abban a
kalap rette
és villogó
föstött a J
seletben. E

fölfedezik, nem jár különben s még szégyenben is marad. Kidobnák, nevetnék, ezt pedig ő nem szereti.

Hirtelen pompás ötlete támadt. Nem hiába, okos fiu ő! Elment Takács gazdához

és elkérte tőle a Janesi gyerek ruháját. Aztán ebéd után rögtön felöltözködött paraszt-gyerekek, persze titokban, hogy senki meg ne lássa. Alig lehetett ráismerni, olyan szép lett. Mint ha megnőtt volna

... FERKE NAGYON TETSZETT MAGÁNAK, MIKOR A TÜKÖRBE NÉZETT.

abban a gunyában. Aztán az a pörge kalap rettenetes illett az ő piros orczájához és villogó fekete szeméhez. Sokkal szebben főstött a Jani ruhájában, mint az uri viseletben. Ferke nagyon tetszett magának,

mikor a tükörbe nézett; de mondhatom, volt is rá oka. Csak azt sajnálta, hogy nem mutatkozhatik így be sem Palinak, sem Laczinak. Mert nem ért rá. Sietnie kellett, hogy még elég korán érhes-

sen a szőlőbe, mert kissé messze esett a várostól.

Egész csöndesen, észrevétlen kijutott a házból. Mikor a Biri néni szőlejéhez ért, megkerülte és olyan ügyesen surrant be ott fenn a bokrok alatt, hogy észre sem vették, mikor jött. Beállt a szedők közé utolsónak a sorban, mint ha böngészne. A vinczellér a nagy ünnep tiszteletére többet huzott a kulacsból, mint rendesen; a többiek sem vetettek ügyet a paraszt-gyerekre, aki nem is tűnt fel itten. Ferke először is jól tele rakta begyét édesnél édesebb szőlővel, aztán elmaradt a többiektől és elosont, hogy egy kicsit körül nézzen más érdekes multság után. Gondosan kikerülve azt a helyet, ahol Biri nénival vagy a gyermekekkel találkozhatott volna, a bokrok alatt bujkált. Így jutott el a prés-házig. Nem volt azon sem ajtó, sem ablak. Mikor egyszer ellopták, Biri néni nem csináltatott ujat. Csak arra való volt az a rozoga alkotmány, hogy oda menekülhessenek a kapások, ha az eső meglepte őket.

Ferke benézett és örömeben nagyot ugrott. A sarokban egy nagy háti-kosár állott, melyet ő jól ismert. Láttá, mikor kivitte a néni cselédje, aki elmondta, hogy nagyszerű fain uzsonna van benne a nagyságáék meg a kisasszonyok számára, akik délután kijönnek. No hiszen, majd meglátjuk, ki eszik előbb belőle? — a drágalátos, várva várt kedves vendég, vagy ő: Ferke.

Senkisémm őrizte az elemozsiát, mindenki a szedéssel volt elfoglalva. Maga Biri néni a szedő lányok sarkában járt és erősen nógatta őket, hogy daloljanak hát! Nem azért, mert a néni szereti a nótákat, hanem mert aki énekel, az nem ehetik.

Hej, ha látná, mit csinál Ferke: maga gyujtana nótára, még pedig ugyan-csak szépre. A gaz kópénak csak egy pillanat kellett, és a hátán volt a nagy kosár. Aztán köd előttem köd utánam... eltűnt. A szilváson át került a hegynek a másik, a járatlan oldalára. Ott egy mély vizmosásban a sűrű bokrok alján meghuzta magát, és... már most kereshették. Bottal üthették a nyomát. (Folytatása következik.)

A KIS TUDÓS.

(Képpel a czimlapon.)

*Jól ide nézz, mert, amit látsz,
Nem valami ákom-bákom.
Se nem tréfa, se nem játék,
Hanem az én tudományom!*

*»I«-betű ez valósággal,
Nem tréfálok, hidd el nekem.
Tanító ur komoly ember
S erősíté minden-képen!*

*S azt is tudd meg édes Borkám:
Ki leírja, tudós félig.
Minden egyéb gyerek-játék —
Pajtásaim így beszélnek.*

*El is hiszem! Mert az »i«-nek
Nincsen párja nehézségben,
Mert amire megtanultam,
Három táblám tört el éppen.*

*Most tudom ám! S tudományom
El nem veszi senki tőlem,
S ne csodálkozz, ha ma-holnap
Híres tudós lesz belőlem,*

Andor diák.

APRÓSÁGOK A TERMÉSZET VILÁGÁBÓL.

A bambusz. Nem hiszem, hogy egyetlen egy is akadna köztetek, aki ne látott volna már bambusz séta-pálczát. Azt is tudjátok valószínűleg, hogy a forró égöv alatt terem, de már azt alig, hogy a bambusz a leg-hasznosabb növények egyike. Nem csak

hasznos, hanem mes róla egy tessé teszi máféle növény-falombos fának első sorban él meg. A fű t évig él, míg haladja. A dik, sőt meg a tekintetben kezdet. De an tagodik, han mának is leh sága a bamb gyorsasággal növény sem természet-tud a kérdést és 216 czentim Magassága ig melyek legfő de olyanok i 40 métert i virágzásuk i minden évbe csak több év egyik fajtájá nak 90 évre zon. Némely mellett, hog ilyen terület bir keresztül Most lássu Közép-Afr a kelet-india Indiában, J térsre haszná veszi körül. jelen a bamb körül huzód nálja, a japá minden but lugast is. B lőle, Szuma serleget. Ter nálját és B egy bambus

hasznos, hanem rendkívül érdekes is. Érdekes róla egyet-mást elmondani. Nevezetessé teszi már az is, hogy egyszerre háromféle növény-fajnak: a fűnek, pálmának és lombos fának sajátosságait mutatja. A fütől első sorban élete hosszu volta különbözteti meg. A fű tudni illik egy, legföljebb két évig él, míg a bambusz a 60 évet is meghaladja. A bambusz ezen kívül megfásodik, sőt meg is lombosodik, úgy, hogy ebben a tekintetben a lombos levelű fára emlékeztet. De amennyiben törzse sohasem vastagodik, hanem kezdettől egyforma, pálmának is lehet tekinteni. Bámulatossága a bambusznak az is, hogy roppant gyorsasággal nő. E tekintetben egyetlen növény sem versenyezhet vele. Egy híres természet-tudós sokáig tanulmányozta ezt a kérdést és egy bambuszon 24 óra alatt 216 centiméter növekedést figyelt meg. Magassága igen különböző. Vannak fajok, melyek legföljebb egy méternyire nőnek, de olyanok is, melyek nagysága a 30, sőt 40 métert is meghaladja. Különböző a virágzásuk ideje is. Van olyan, amelyik minden évben virágzik, a legtöbb azonban csak több év elmúltával; sőt a bambusz egyik fajtájának: az *Arundarbor maxima*-nak 90 évre van szüksége, hogy kivirágozzon. Némely helyen oly sűrűn nő egymás mellett, hogy teljesen ellepi a földet. Az ilyen területen sem ember, sem állat nem bír keresztül-hatolni.

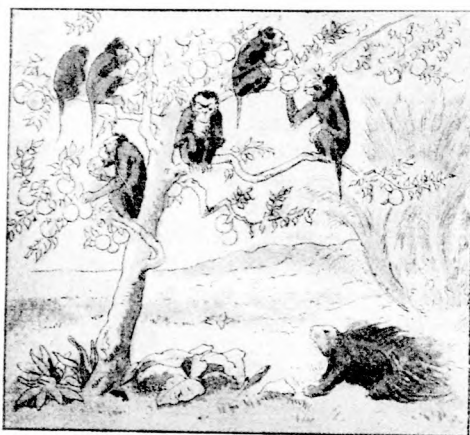
Most lássuk hasznosságát.

Közép-Afrikában, az Arany-partokon, a kelet-indiai sziget-világban, a pápuáknál, Indiában, Japánban és Kinában ház-építésre használják. Ezeket a házakat kert veszi körül. Ezekben a kertekben újra megjelenik a bambusz. A jávai ember a háza körül húzódó kerítést is bambuszból csinálja, a japáni pedig belőle készíti kertjének minden butorát: a padot, az asztalt és lugast is. Borneóban lámpást csinálnak belőle, Szumatrában itató vályut és boros serleget. Természetes, hogy fűtésre is használják: és Birmában hónapokig él ég egy-egy bambusz-erdő. Készítenek azonkívül

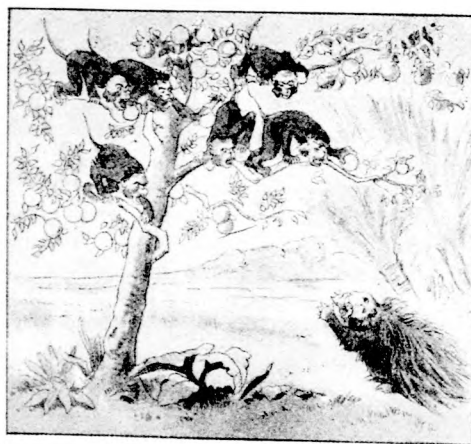
belőle vízfordó edényt, hordót, evő-eszközöt és különféle gyógy-szereket. De még mint étel is teszen szolgálatot. Mikor egészen fiatal, nagyon jó-ízű. Különösen Kinában szeretik. Megszáritva, Mongolországban és Mandzsuországban csemegének találják fel, befőzve pedig a tengerészek kedves eledele. De még a papírost is pótolja egyes helyeken. Így a jávaiak bambuszra röjék had-üzeneteiket, a szumatraiak pedig rajta örökítik meg régi énekeiket és ősi hagyományait. Kinában egész bambuszkönyvtárak maradtak meg a régi időkbelül. De valóságos papírost is készítenek belőle a kínaiak, még pedig olyan jót, hogy Európába is sokat adnak el belőle. Nagy szerepet játszik továbbá a bambusz a zenében. Malakkában 16 méter magas bambuszokat különböző helyeken furnak át és ezek, mikor a szél átfúj rajtuk, kellemes hangokat hallatnak. De készítenek a bambuszból valóságos hang-szereket is: hárfát, sipot, gitárt és sok-fele fuvó hang-szert. De még ez sem meríti ki a bambusz használhatóságát. Mert szerepet játszik mint ruházati cikk is. Készítenek belőle kalapot, fésűt, nyári ruhát, nap-ernyőt, legyezőt és séta-pálczát. A háboruban mint lándzsa és dárda forog a harcosok kezén. Egyes fél-vad népek kerítést, sánczot, őrtornyot készítenek belőle, mások csapdát, tigrisek és más erős ragadozók megejtése végett. Nevezetes a bambusz mint közlekedési eszköz is. Építenek belőle hajót, csolnakot, bárkát és hidat. A kínai és japáni földműves pedig öntöző-csőnek használja. Bambuszból készítik az illető országok lakói a gyerek-játékot és a legkülönbeféle disz-czikkeket. Ugy, hogy azok a népek, amelyek országában a bambusz terem, nem csak szeretik, de valóságos hálával és tisztelettel viseltetnek iránta. Meg is érdemli, mert az egész növény-világban nincs egyetlen egy olyan növény sem, melynek az ember annyi-féle és olyan nagy hasznát vehetné.

A FURFANGOS TARAJOS SÜN.

A narancs-fán a majmoknak van vig lakomájok,
Tarajos sün fájó szívvél tekint fel reájok.
Felesége, négy kis fia, oda haza várja
El kelne biz' egy kis narancs máma vacsorára.

»Hopp, lesz narancs! És alig hogy kiejti e szókat,
Csufolgatni kezdi rögtön a falatozókat.
A sok majom a csufságért megharagszik szörnyen:
»Eltakarodj, mert különben pórul járhatsz köny-
nyen!«

S hogy a narancs a majmoknak van kezük ügyébe
Hajigálják a sün-disznót haragosan véle.
Tüskés hátát a kis állat szépen oda tartja
S a narancsok egymás után tűződnek föl rajta.

A furfangos tarajos sün nevet a markába,
Vigan döcög, bár a terhet alig bírja lába.
Van öröme, nagy öröme a süni családnak,
Az nap este a narancsból nagyot vacsorálnak.